



ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ

Δρ. Δέσπω Πιερίδου
Διευθύντρια Μικροβιολογικού Τμήματος Γ. Ν. Λευκωσίας
Εθνικός Συντονιστής Ευρωπαϊκού Δικτύου Μικροβιακής Αντοχής (EARS-Net)
Μέλος Εθνικής Επιτροπής Αντιβιοτικών



Κυπριακή Δημοκρατία

Υπουργείο Υγείας

Επιμέλεια-συντονισμός :
Ελπίδα-Νίκη Παφίτου, MD, FRCPC.
Δεκέμβριος 2012.

Εθνική Στρατηγική Κύπρου για την Αντιμετώπιση της Μικροβιακής Αντοχής στα
Αντιβιοτικά



Το πρόβλημα της Μικροβιακής Αντοχής



- Ως Μικροβιακή Αντοχή στα αντιβιοτικά ορίζεται η ικανότητα ενός μικροβίου να επιβιώνει ή/και να πολλαπλασιάζεται στην παρουσία των αντιβιοτικών στα οποία είναι ανθεκτικό.
- Κάποια μικρόβια παρουσιάζουν εγγενή αντοχή σε συγκεκριμένα αντιβιοτικά ή ομάδες αντιβιοτικών, ενώ η αντοχή που αναπτύσσεται μετά από αλλαγές στο γονιδιακό υλικό των μικροβίων, καλείται επίκτητη. Γονιδιακοί παράγοντες που καθορίζουν μικροβιακή αντοχή μπορεί να μεταδίδονται μεταξύ μικροβίων.
- Κατά την έκθεση ενός μικροβιακού πληθυσμού σε αντιβιοτικά, μέσω διαδικασίας φυσικής επιλογής, επικρατούν στον πληθυσμό αυτό τα ανθεκτικά στελέχη. Τα στελέχη αυτά μπορούν έπειτα να μεταδοθούν σε άλλο ξενιστή (άνθρωπο ή ζώο) ή/και να διασπαρθούν στο φυσικό περιβάλλον.
- Έτσι ενώ η μικροβιακή αντοχή είναι φυσιολογικό βιολογικό φαινόμενο, η εμφάνιση και διασπορά της επιταχύνονται από την κατάχρηση των αντιβιοτικών και τα ανεπαρκή μέτρα πρόληψης της μετάδοσης μικροβίων.

Το πρόβλημα της Μικροβιακής Αντοχής



- Σαν συνέπεια, τα διαθέσιμα αντιβιοτικά καθίστανται με ολοένα και ταχύτερους ρυθμούς αναποτελεσματικά στο να θεραπεύουν λοιμώξεις.
- Επιπλέον, η πρόθεση και δυνατότητα για παραγωγή νέων αντιβιοτικών φαρμάκων είναι πολύ περιορισμένες λόγω του υψηλού κόστους και βαθμού δυσκολίας που ενέχει η διαδικασία αυτή.
- Η διεθνής κινητοποίηση που παρατηρείται σχετικά με το θέμα της Μικροβιακής Αντοχής είναι συνέπεια της ευρείας συνειδητοποίησης του γεγονότος ότι πάμε πίσω κοντά στο χρονικό σημείο όπου λόγω έλλειψης αποτελεσματικής θεραπείας, απλές λοιμώξεις αποτελούσαν αιτία απώλειας της ανθρώπινης ζωής και αποσκοπεί σε διορθωτικές δράσεις για επανόρθωση της πορείας αυτής.



Το πρόβλημα της Μικροβιακής Αντοχής



Στα πλαίσια αυτής της κινητοποίησης δημοσιεύονται

2011: «Ευρωπαϊκό στρατηγικό σχέδιο δράσης για την αντιβιοτική αντοχή» από τον ΠΟΥ

«Σχέδιο δράσης έναντι στις αναδυόμενες απειλές από την Αντιμικροβιακή Ανθεκτικότητα» από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2012: « Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τις επιπτώσεις της μικροβιακής αντοχής στον τομέα της ανθρώπινης υγείας και στον κτηνιατρικό τομέα – προοπτική Μία υγεία» από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Δίνεται έμφαση στην ολιστική προσέγγιση του θέματος και τη διατομεακή συνεργασία μεταξύ φορέων προερχόμενων από τους τομείς της ιατρικής, κτηνιατρικής, κτηνοτροφίας και γεωργίας.

Λοιμώξεις που Σχετίζονται με την Παροχή Υπηρεσιών Υγείας



- Είναι λοιμώξεις που αποκτώνται κατά τη διάρκεια παραμονής ενός ατόμου σε χώρο όπου του παρέχονται υπηρεσίες υγείας (νοσοκομείο, γηροκομείο, κ.λ.π). Οι λοιμώξεις αυτές έχουν έναρξη (δηλαδή παρουσιάζουν συμπτώματα, σημεία ή εργαστηριακά ευρήματα με τα οποία μπορεί να γίνει διάγνωση τους) 48 ώρες ή αργότερα μετά την εισαγωγή στο χώρο παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη δημόσια υγεία και/ή συσχετίζονται άμεσα με την μικροβιακή αντοχή λόγω του ότι συχνά προκαλούνται από ανθεκτικά ή πολυανθεκτικά μικρόβια.
- Οι ασθενείς πιθανό να έχουν εξασθενημένο ανοσολογικό σύστημα και υποβάλλονται συχνά σε διάφορες επεμβατικές και παρεμβατικές πράξεις που μπορεί να αποτελούν πύλες εισόδου μικροβίων στο σώμα.
- Όπως και η μικροβιακή αντοχή, αποτελούν δείκτες ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας.



Ζωνόσοι



- Λοιμώδεις νόσοι που μπορεί να μεταδοθούν μεταξύ ζώων και ανθρώπων.
- Οι μικροοργανισμοί που ενέχονται μπορεί να είναι ιοί, μύκητες, βακτήρια ή άλλοι παράγοντες.
- Στον άνθρωπο μπορεί να μεταδοθούν απευθείας μετά από άμεση ή έμμεση επαφή με ζώα ή μετά από κατανάλωση επιμολυσμένης τροφής.
- Λόγω του ότι αντιβιοτικά χορηγούνται για διάφορους λόγους και στα ζώα, μικροβιακή αντοχή έχει παρατηρηθεί και σε μικρόβια που απομονώνονται από αυτά (π.χ. σαλμονέλα στα πουλερικά, ανθεκτικός στη μεθικιλίνη χρυσίζων σταφυλόκοκκος στους χοίρους).



Χρήση αντιβιοτικών εκτός ιατρικής



Κτηνιατρική

Για θεραπεία και πρόληψη λοιμώξεων π.χ. μαστίτιδας στις αγελάδες.

Κτηνοτροφία

- Μεταφύλαξη: Σε περιόδους καταπόνησης όπως η περίοδος του απογαλακτισμού, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες όπως ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής, τα ζώα είναι επιρρεπή στην εμφάνιση νοσημάτων. Για δεκαετίες ορισμένα αντιβιοτικά χορηγήθηκαν στην τροφή για μείωση των συνεπειών αυτής της καταπόνησης στην υγεία του ζώου.
- Σαν παράγοντες πάχυνσης: Βασίζεται στην αμφισβητούμενη θεωρία ότι η χορήγηση αντιβιοτικών στη τροφή, αλλοιώνοντας τη χλωρίδα του εντέρου, υποβοηθεί την καλύτερη απορρόφηση θρεπτικών ουσιών και ταχύτερη ανάπτυξη. Κατ' αυτό τον τρόπο η μικροβιακή αντοχή μπορεί να μεταφερθεί μέσα από την τροφική αλυσίδα στον άνθρωπο. Η χρήση αντιβιοτικών για το σκοπό αυτό απαγορεύεται στη Κύπρο και σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάσει κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το 2003, αλλά η προηγούμενη χρήση έχει συμβάλει στην ανάπτυξη μικροβιακής αντοχής.

Γεωργία

- Αντιβιοτικά μπορεί να χρησιμοποιούνται για ψεκασμό καλλιεργειών με συνέπεια ανθεκτικά βακτήρια και αντιβιοτικά να φτάνουν στο περιβάλλον. Η πρακτική αυτή δεν εφαρμόζεται στη Κύπρο.

Συνέπειες για την υγεία και την κοινωνία.



- Λοιμώξεις από ανθεκτικά στα αντιβιοτικά μικρόβια συσχετίζονται με πολλαπλάσια θνητότητα και παραμονή στο νοσοκομείο συγκριτικά με λοιμώξεις από μη ανθεκτικά μικρόβια και πολλαπλάσιο κόστος.
- Οι θεραπευτικές επιλογές ακόμα και για κοινές λοιμώξεις γίνονται προοδευτικά πολύ περιορισμένες και σε μερικές περιπτώσεις είναι ανύπαρκτες.



Περιγραφή της Παρούσας Κατάστασης σε Εθνικό Επίπεδο

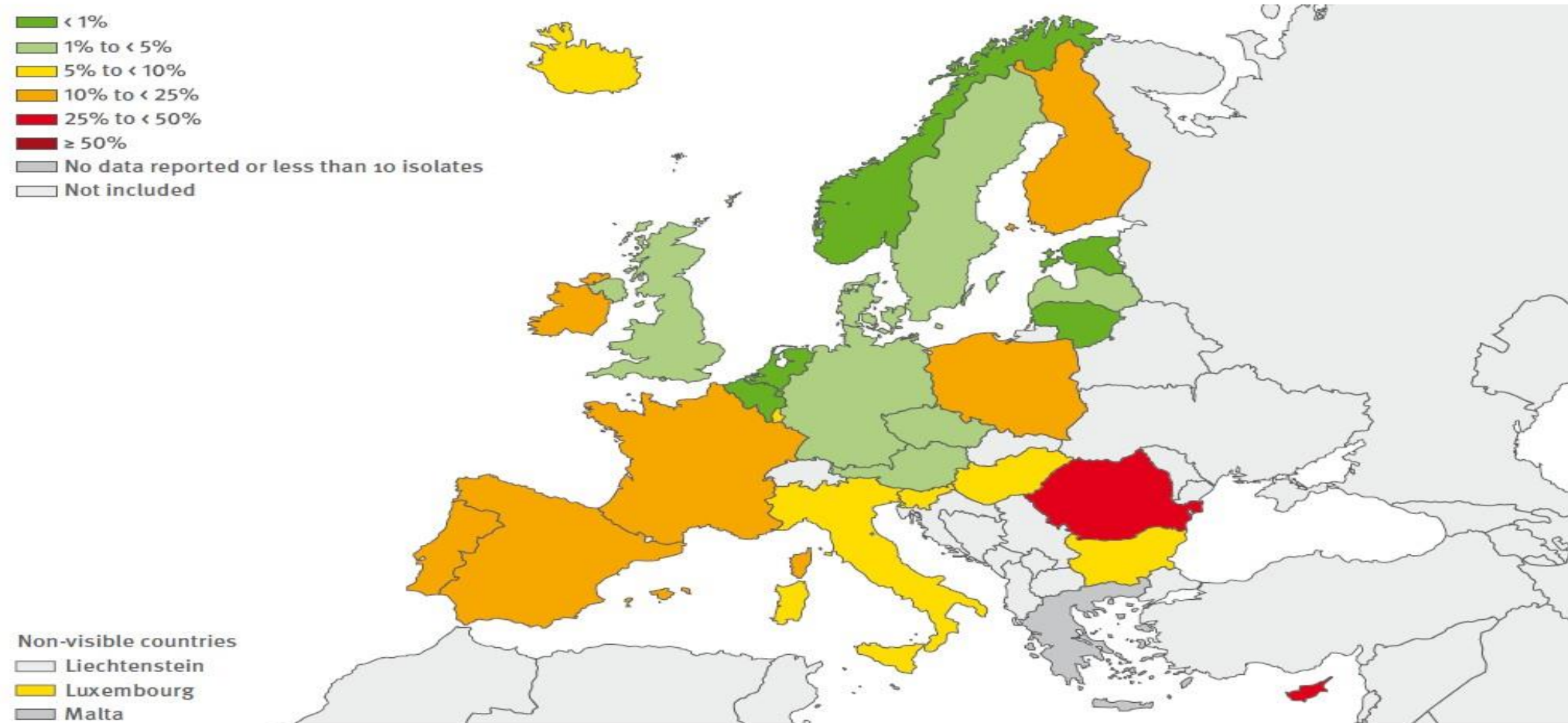


1. Επιτήρηση Μικροβιακής Αντοχής

Η Κύπρος συμμετέχει από το 2002 στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιτήρησης της Μικροβιακής Ανθεκτικότητας (EARS-Net) με ετήσια υποβολή δεδομένων που αφορούν διεισδυτικά στελέχη μικροβίων (από αίμα και εγκεφαλονωτιαίο υγρό). Ο συντονισμός γίνεται από το Μικροβιολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.



< 1%
 1% to < 5%
 5% to < 10%
 10% to < 25%
 25% to < 50%
 ≥ 50%
 No data reported or less than 10 isolates
 Not included



Πηγή: EARS-net 2010

1. Επιτήρηση Μικροβιακής Αντοχής

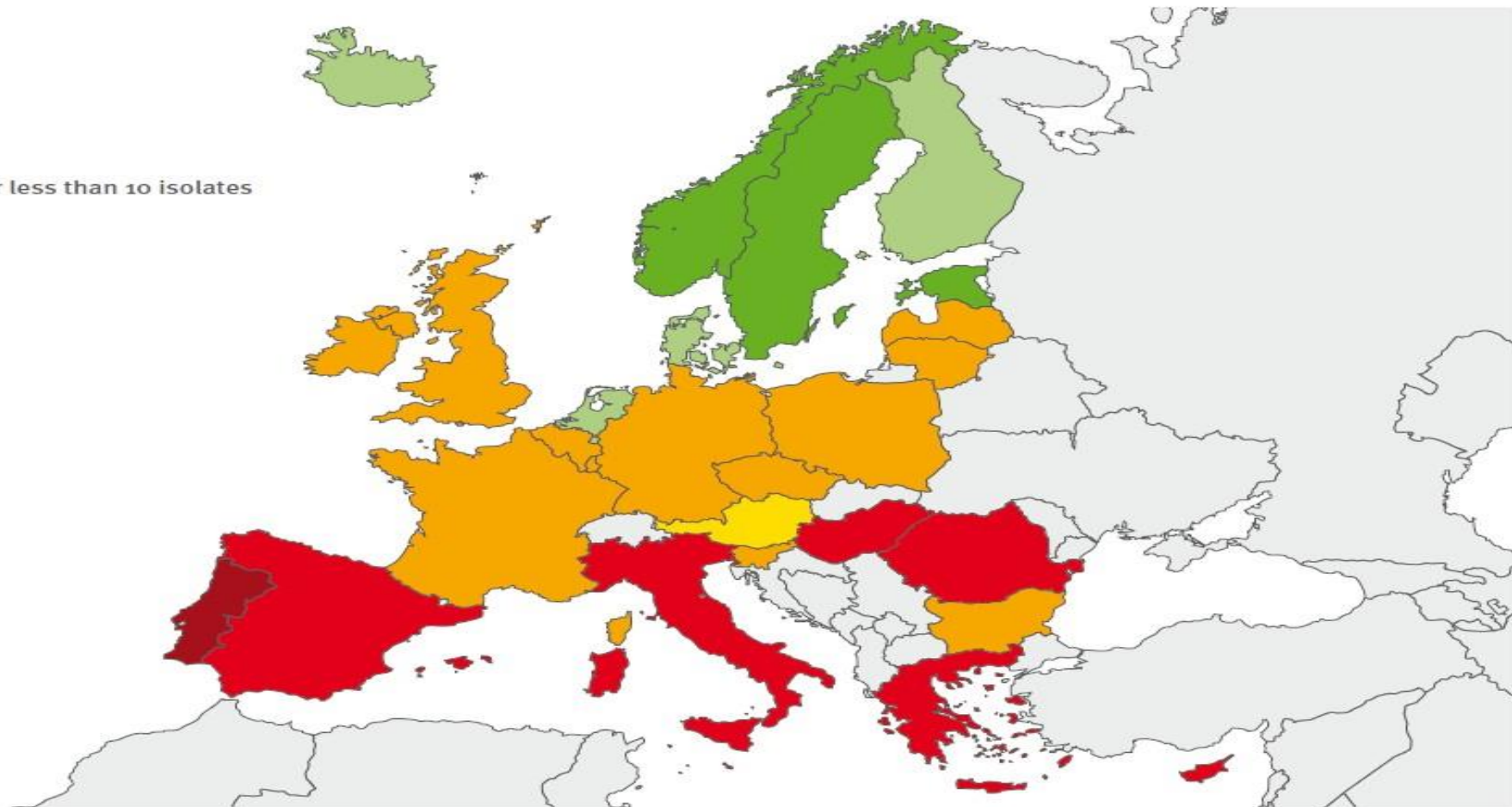


Figure 5.8: *Staphylococcus aureus*: proportion of invasive isolates resistant to meticillin (MRSA) in 2010



Non-visible countries

- Liechtenstein (Grey)
- Luxembourg (Orange)
- Malta (Red)

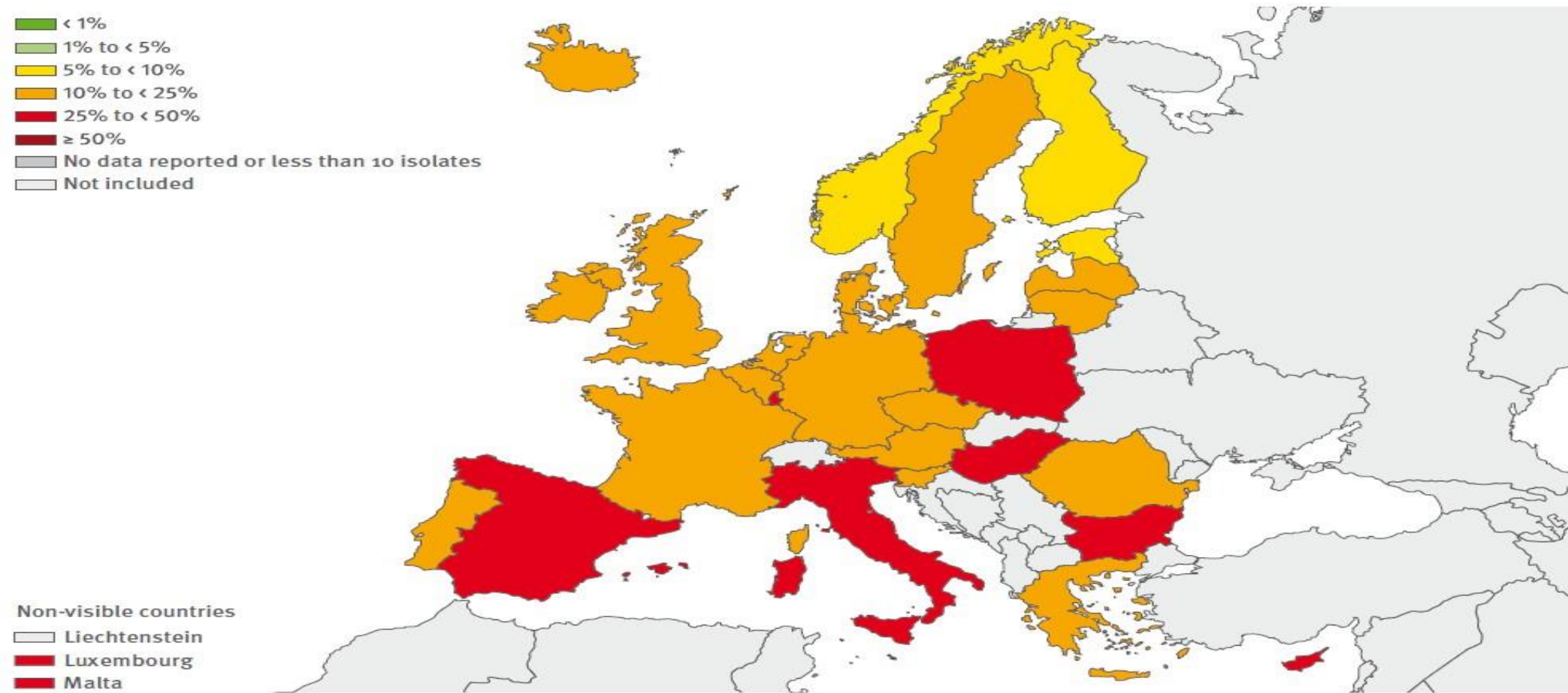


Χρυσίζων σταφυλόκοκκος: 32% αντοχή στη μεθικιλίνη (MRSA). Πηγή: EARS-net 2010

1. Επιτήρηση Μικροβιακής Αντοχής



Figure 5.15: *Escherichia coli*: proportion of invasive isolates with resistance to fluoroquinolones in 2010

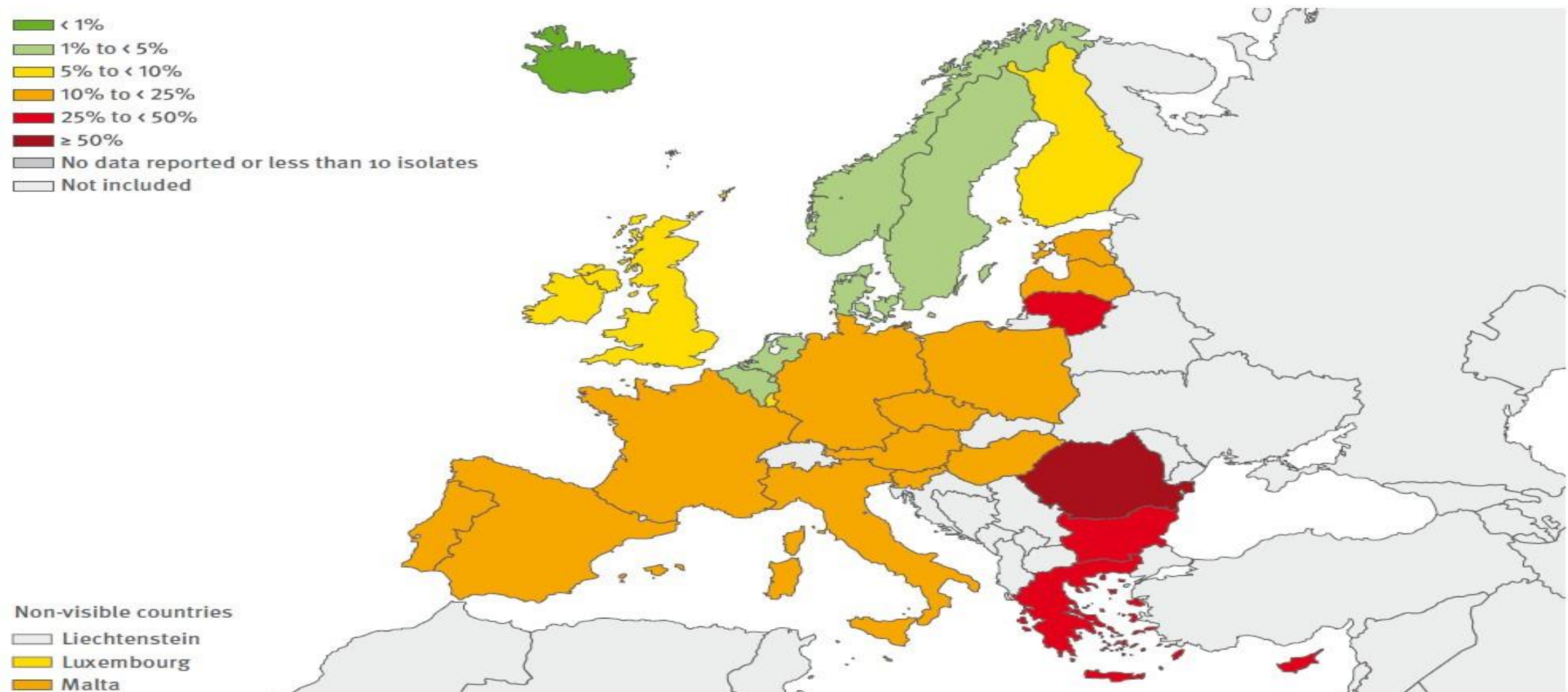


E. coli; 43% αντοχή στις φλουοροκινολόνες. Αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό αντοχής για το συγκεκριμένο συνδυασμό μικροβίου/ αντιβιοτικού που καταγράφηκε μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών που υπέβαλαν δεδομένα. Πηγή: EARS-net 2010

1. Επιτήρηση Μικροβιακής Αντοχής



Figure 5.35: *Pseudomonas aeruginosa*: proportion of invasive isolates resistant to carbapenems in 2010



Pseudomonas aeruginosa; 29% αντοχή στις καρβαπενέμες. Πηγή: EARS-net 2010

1. Επιτήρηση Μικροβιακής Αντοχής



Table 2: Proportion (%) of antibiotic non-susceptible isolates

Pathogens by antimicrobial classes	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Streptococcus pneumoniae</i>								
Penicillin R	<1	<1	<1	31	7	21	18	33
Penicillin RI	<1	14	19	38	33	43	36	42
Macrolides RI	33	<1	13	31	27	29	36	55
<i>Staphylococcus aureus</i>								
Oxacillin/Meticillin R	64	49	56	34	48	46	33	32
<i>Escherichia coli</i>								
Aminopenicilins R	63	61	72	62	72	58	66	62
Aminoglycosides R	11	11	13	10	11	10	10	16
Fluoroquinolones R	32	22	29	35	39	45	43	43
Third-gen. cephalosporins R	11	9	16	16	18	19	14	20
Carbapenems R	<1	<1	<1	<1	2	<1	<1	<1
<i>Enterococcus faecalis</i>								
Aminopenicilins RI	<1	3	3	5	2	16	32	6
HL Gentamicin R	43	77	71	44	61	65	66	24
Vancomycin R	<1	3	<1	<1	<1	1	<1	<1
<i>Enterococcus faecium</i>								
Aminopenicilins RI	100	100	80	43	92	60	80	78
HL Gentamicin R	-	33	<1	14	33	10	13	<1
Vancomycin R	<1	33	40	14	25	20	13	<1
<i>Klebsiella pneumoniae</i>								
Aminoglycosides R	-	-	11	12	13	21	19	19
Fluoroquinolones R	-	-	22	12	23	23	43	39
Third-gen. cephalosporins R	-	-	33	27	31	35	42	34
Carbapenems R	-	-	<1	<1	3	10	17	16
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>								
Piperacillin R	-	-	13	27	31	23	18	19
Ceftazidime R	-	-	38	24	15	9	18	17
Carbapenems R	-	-	13	11	19	19	8	29
Aminoglycosides R	-	-	13	11	25	21	5	10
Fluoroquinolones R	-	-	13	27	23	38	13	17

Εθνική Βάση Δεδομένων Μικροβιακής Αντοχής



Δεδομένα Μικροβιακής Αντοχής Δημόσιων Νοσηλευτηρίων



Μικροβιολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας

WHONET (Microbiology Laboratory Database Software), Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας



A. TESSy (The European Surveillance System), ECDC (Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων)

B. Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας του Υπουργείου Υγείας



2. Επιτήρηση και επιπολασμός λοιμώξεων που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υγείας.

Μελέτη Επιπολασμού λοιμώξεων που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υγείας και χρήσης αντιμικροβιακών φαρμάκων.

Διεξήχθη κατά την περίοδο 2011-2012 από το ECDC και στην Κύπρο έγιναν καταγραφές σε 8 κρατικά νοσοκομεία. Σε σύνολο 1037 ασθενών, καταγράφηκε επιπολασμός λοιμώξεων 6.5% (στην Ευρώπη 5.9%) και το 45.2% των ασθενών ελάμβανε αντιβιοτική αγωγή για διάφορες ενδείξεις (στην Ευρώπη το 35%).

Επιτήρηση επίπτωσης λοιμώξεων που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υγείας.

Γίνονται συνεχείς καταγραφές στις μονάδες εντατικής θεραπείας των κρατικών νοσηλευτηρίων από το 2011, στα πλαίσια του αντίστοιχου προγράμματος του ECDC



3. Χρήση αντιβιοτικών

Κυπριακά δεδομένα από το Δίκτυο Επιτήρησης Κατανάλωσης Αντιβιοτικών στην Ευρώπη- European Surveillance of Antimicrobial Consumption-ESAC- Net.

Η Κύπρος συμμετέχει στο πρόγραμμα από το 2006 και τα δεδομένα που αφορούν την ολική κατανάλωση αντιβιοτικών (εξωτερικοί και νοσοκομειακοί ασθενείς στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα), συλλέγονται και υποβάλλονται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας. **Τα δεδομένα για τον ιδιωτικό τομέα προκύπτουν από τις πωλήσεις αντιβιοτικών στα ιδιωτικά φαρμακεία, ενώ για τον κρατικό τομέα από τη διανομή αντιβιοτικών από τις φαρμακευτικές αποθήκες στα κρατικά φαρμακεία.**



Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα (2009):

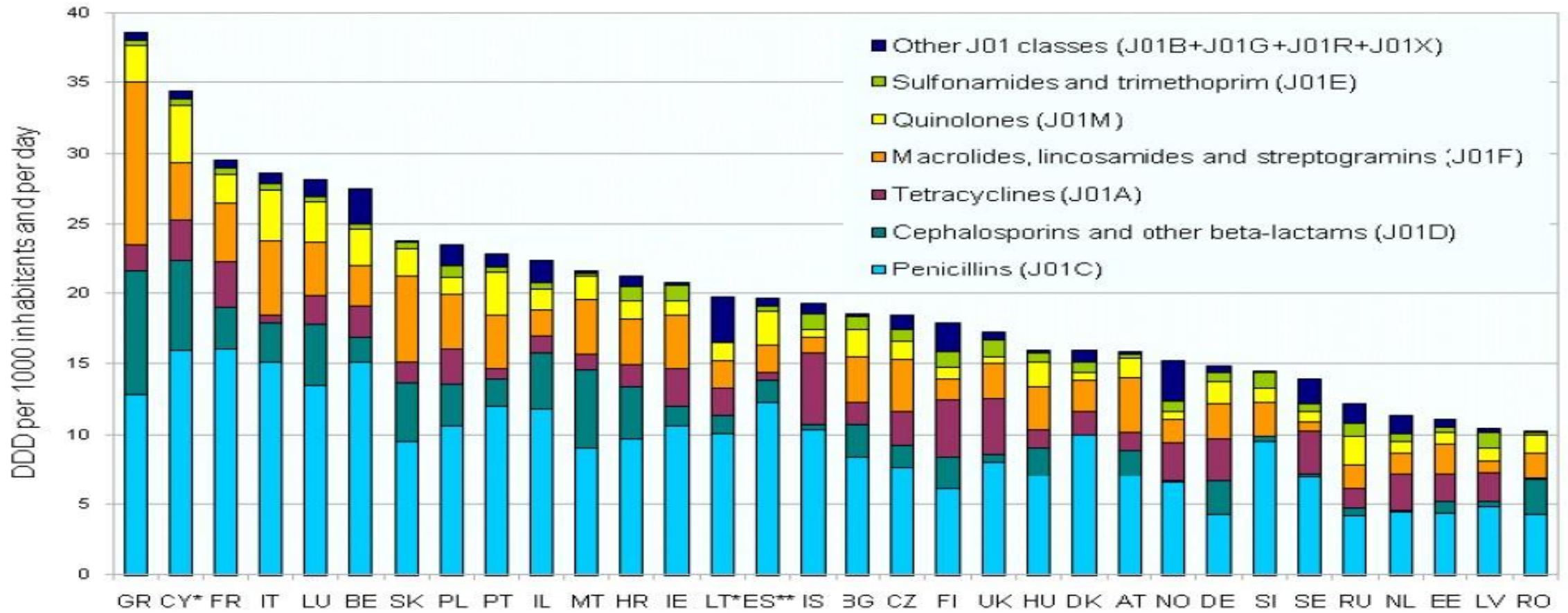
➤ Το 75% της κατανάλωσης αντιβιοτικών συμβαίνει στον ιδιωτικό τομέα κυρίως από εξωτερικούς ασθενείς.

➤ Η συνολική κατανάλωση αντιβιοτικών (για όλες τις τάξεις αντιβιοτικών) σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες είναι η δεύτερη υψηλότερη μετά την Ελλάδα και για τις κινολόνες είναι η ψηλότερη στη Ευρώπη.

Περιγραφή της Παρούσας Κατάστασης σε Εθνικό Επίπεδο



Figure 3.4: Outpatient antibiotic (J01) use in 2009 subdivided into the major antibiotic classes according to ATC classification (N=32 countries)



Περιγραφή της Παρούσας Κατάστασης σε Εθνικό Επίπεδο



Κυπριακά δεδομένα που αφορούν τη χρήση αντιβιοτικών από τη μελέτη επιπολασμού λοιμώξεων που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υγείας και χρήσης αντιμικροβιακών φαρμάκων



Από τη μελέτη που αναφέρθηκε πιο πάνω (2011-2012) προέκυψαν τα εξής ευρήματα που αφορούν τα κρατικά Κυπριακά νοσοκομεία:



- 45.2% των ασθενών ήταν υπό αντιμικροβιακή αγωγή (34% στην Ευρώπη).
- 73% των ασθενών που ελάμβαναν αντιβιοτικά για χειρουργική προφύλαξη, ελάμβαναν αυτή την αγωγή για > 24 ώρες.
- Τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα αντιβιοτικά ήταν κατά σειρά συχνότητας οι κεφαλοσπορίνες 3^{ης} γενιάς, οι φλουοροκινολόνες, και οι καρβαπενέμες . Αξίζει να σημειωθεί ότι κεφαλοσπορίνες 3^{ης} γενιάς, φλουοροκινολόνες, ακόμα και καρβαπενέμες χρησιμοποιούνταν για χειρουργική προφύλαξη, πρακτική που δεν συμβαδίζει με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την ορθή χρήση αντιβιοτικών .

Περιγραφή της Παρούσας Κατάστασης σε Εθνικό Επίπεδο



4. Μικροβιακή αντοχή σε ζωνοτικά βακτήρια.

Οι ακόλουθες δραστηριότητες πραγματοποιούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, σε σχέση με το θέμα της μικροβιακής αντοχής σε ζωνοτικά βακτήρια:

➤ Επιπολασμός ζωνοσογόνων παραγόντων και της μικροβιακής αντοχής τους.

- Μελέτες επιπολασμού και διερεύνηση μικροβιακής αντοχής της *Salmonella spp.* σε σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής *Gallus gallus*, γαλοπούλες και χοίρους σφαγής στο διάστημα από το 2005- 2007.
- Μελέτη επιπολασμού *Salmonella spp* και MRSA σε χοίρους αναπαραγωγής το 2008.
- Μελέτη επιπολασμού και διερεύνηση μικροβιακής αντοχής του *Campylobacter spp.* σε κοτόπουλα και σφάγια κοτόπουλων το 2008.
- Από το 2010 μέχρι σήμερα, πραγματοποιείται εξέταση μικροβιακής αντοχής σε στελέχη σαλμονέλας που απομονώνονται από όρνιθες αυγοπαραγωγής και αναπαραγωγής, κοτόπουλα και γαλόπουλα πάχυνσης στα πλαίσια των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου Σαλμονέλας . Επίσης, για Σαλμονέλα ελέγχονται βάσει του Κανονισμού 183/2005 από το Τμήμα Γεωργίας, πρώτες ύλες που εισάγονται για την παρασκευή ζωοτροφών.

Περιγραφή της Παρούσας Κατάστασης σε Εθνικό Επίπεδο



➤ Χρήση αντιβιοτικών στη κτηνοτροφία.

- Η χρήση αντιβιοτικών ως **growth promoters** απαγορεύεται στην Κύπρο και σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάση του κανονισμού 1831/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, «on additives for use in animal nutrition».
- Συνταγογράφηση αντιβιοτικών για τα ζώα:
 - Σύμφωνα με τους περί Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών Προϊόντων Νόμους του 2006 έως 2011, στην Κύπρο κάνουν διάγνωση, συνταγογραφούν, και χορηγούν αντιβιοτικά στα ζώα μόνο κτηνίατροι ενώ τα πωλούν τόσο οι ίδιοι όσο και φαρμακεία.
 - Υπάρχει καταγραφή της ποσότητας και είδους αντιβιοτικών που χορηγούνται στα ζώα, με στοιχεία τα οποία λαμβάνονται από τους εισαγωγείς ή/ και χονδρεμπόρους κτηνιατρικών φαρμάκων. Τα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία, ελέγχουν σε επίπεδο φάρμας, εάν τηρούνται μητρώα με τις συνταγές αντιβιοτικών που χορηγήθηκαν σε ζώα.

➤ Μέτρα υγιεινής σε επίπεδο φάρμας.

- Τα μέτρα υγιεινής σε επίπεδο φάρμας ελέγχονται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και την Υγειονομική Υπηρεσία των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας βάση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθώς και οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Περιγραφή της Παρούσας Κατάστασης σε Εθνικό Επίπεδο



5. Αντιλήψεις, συμπεριφορές και γνώση των πολιτών σχετικά με τα αντιβιοτικά.

➤ Ειδικό Ευρωβαρόμετρο για την Μικροβιακή Αντοχή (Special Eurobarometer 338 "Antimicrobial Resistance", 2009)

Για την Κύπρο, από τυχαιοποιημένο δείγμα 502 πολιτών, προέκυψαν τα έξης ευρήματα:

- 44% των Κυπρίων ερωτηθέντων απάντησαν ότι είχαν λάβει αντιβιοτικά τους προηγούμενους 12 μήνες (40% είχαν λάβει στο σύνολο των Ευρωπαίων).
- 6% των Κυπρίων που έλαβαν αντιβιοτικά απάντησαν ότι τα έλαβαν χωρίς ιατρική συνταγή από φαρμακείο (3% αντίστοιχα στο σύνολο των Ευρωπαίων).
- Η πιο συχνή (28%) αιτία λήψης αντιβιοτικών τους προηγούμενους 12 μήνες για τους Κύπριους, ήταν η γρίπη (20% αντίστοιχα για το σύνολο των Ευρωπαίων).
- Μόνο το 21 % των Κυπρίων ερωτηθέντων απάντησαν ορθά ότι τα αντιβιοτικά δεν σκοτώνουν τους ιούς (36% στο σύνολο των Ευρωπαίων).
- Μόνο 23% των Κυπρίων ερωτηθέντων απάντησαν ορθά ότι τα αντιβιοτικά δεν είναι αποτελεσματικά για τη θεραπεία της γρίπης και του κρυολογήματος (46% στο σύνολο των Ευρωπαίων).

Η Εθνική Στρατηγική της Κύπρου για την Αντιμετώπιση της Μικροβιακής Αντοχής στα Αντιβιοτικά



 Αποσκοπεί στη διαφύλαξη της διαθεσιμότητας αποτελεσματικής αντιμικροβιακής αγωγής για τον άνθρωπο και τα ζώα.

Την ευθύνη συντονισμού για διεκπεραίωση των δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής φέρει η Εθνική Επιτροπή Αντιβιοτικών η οποία δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Υγείας το 2004.



Στελεχώνεται με μέλη από:

- Υπουργείο Υγείας
- Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας
- Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας
- Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
- Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Η Εθνική Στρατηγική της Κύπρου για την Αντιμετώπιση της Μικροβιακής Αντοχής στα Αντιβιοτικά



Πρωταρχικός στόχος:

Ανάπτυξη και υλοποίηση ενεργειών που θα έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση της παρατηρούμενης μικροβιακής αντοχής στα αντιβιοτικά στην Κύπρο.

Επί μέρους στόχοι:

Βελτίωση στενά συσχετιζόμενων παραμέτρων, όπως:

- Η συχνότητα των Λοιμώξεων που Σχετίζονται με την Παροχή Υπηρεσιών Υγείας .
- Η χρήση αντιβιοτικών στη κτηνιατρική και κτηνοτροφία.

Οι Άξονες Δράσης στους οποίους βασίζεται είναι:

- Επιτήρηση και καταγραφές.
- Βελτίωση διάγνωσης και χρήσης αντιβιοτικών στον άνθρωπο και τα ζώα.
- Ενίσχυση μέτρων ελέγχου και πρόληψης λοιμώξεων.
- Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση.
- Έρευνα.

Ι. Επιτήρηση και Καταγραφές



1. Επιτήρηση μικροβιακής αντοχής

A. Εθνική Βάση Δεδομένων Μικροβιακής Αντοχής

Δράση: Δημιουργία Εθνικής Επιτροπής Επιτήρησης Μικροβιακής Αντοχής με αρμοδιότητες την ετήσια επεξεργασία των δεδομένων, ανάλυση της παρούσας εκάστοτε κατάστασης και ανίχνευση διαχρονικών τάσεων.

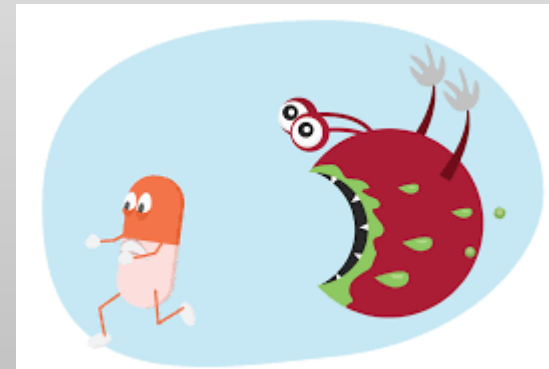
B. Συνέχιση συμμετοχής στο EARS-Net

Δράση: Επιτρέπει τη θεώρηση τοπικών δεδομένων συγκριτικά με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και το σύνολο των Ευρωπαϊκών χώρων.

Αρμοδιότητα συντονισμού/υλοποίησης.

A. Εθνική Επιτροπή Επιτήρησης Μικροβιακής Αντοχής.

B. Μικροβιολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.



I. Επιτήρηση και Καταγραφές



2. Επιτήρηση κατανάλωσης και χρήσης αντιβιοτικών

A. Στην Ιατρική

Δράση: Συνέχιση επιτήρησης κατανάλωσης αντιβιοτικών και συμμετοχής στο ESAC-net (που επιτρέπει τη θεώρηση τοπικών δεδομένων συγκριτικά με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και το σύνολο των Ευρωπαϊκών χώρων) και

- Ανάλυση των δεδομένων με διαχωρισμό κατανάλωσης στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, σε νοσοκομειακούς και εξωτερικούς ασθενείς και ανά είδος ή τάξη αντιβιοτικών.
- Εξέταση μηχανισμού καταγραφής ενδείξεων συνταγογράφησης (π.χ. διενέργεια μελετών χρήσης αντιβιοτικών σε νοσοκομειακούς και εξωτερικούς ασθενείς, και συνέχιση συμμετοχής σε διεθνείς μελέτες με αυτό το αντικείμενο).
- Υποβολή έκθεσης στην Εθνική Επιτροπή Αντιβιοτικών ανά διετία, που να περιλαμβάνει εισηγήσεις-στόχους για βελτίωση αναφορικά με την κατανάλωση και χρήση αντιβιοτικών, συμπεριλαμβανομένων και στοχευμένων μέτρων εκπαίδευσης κατευθυνόμενων σε συγκεκριμένες υποομάδες επαγγελματιών υγείας.

Αρμοδιότητα συντονισμού/υλοποίησης. Τμήμα Κλινικής Φαρμακευτικής, Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.



B. Στην κτηνοτροφία και κτηνιατρική.

Δράση: Δημιουργία Εθνικού Συστήματος Καταγραφής Κατανάλωσης Αντιβιοτικών στη Κτηνοτροφία και Κτηνιατρική.

Αρμοδιότητα συντονισμού/υλοποίησης. Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

I. Επιτήρηση και Καταγραφές



3. Επιτήρηση λοιμώξεων που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υγείας.

Δράση: Συνέχιση της επιτήρησης των νοσοκομειακών λοιμώξεων στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας των δημοσίων νοσηλευτηρίων, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος του ECDC καθώς και της συμμετοχής στις μελέτες επιπολασμού νοσοκομειακών λοιμώξεων του ECDC. Επιπρόσθετα:

- Διεύρυνση της επιτήρησης, σε αρχικό στάδιο με συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα επιτήρησης λοιμώξεων χειρουργικής τομής.
- Διερεύνηση πιθανότητας συμμετοχής και ιδιωτικών νοσηλευτηρίων στα ως άνω προγράμματα.
- Σχεδιασμός τοπικών μελετών καταγραφής νοσοκομειακών λοιμώξεων που θα πραγματοποιούνται περιοδικά σύμφωνα με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Νοσοκομειακών Λοιμώξεων (ΚΕΕΛ) σε συνεργασία με τις Τοπικές Επιτροπές Ελέγχου Νοσοκομειακών Λοιμώξεων.
- Ανάλυση των εκάστοτε διαθέσιμων δεδομένων και λήψη αποφάσεων από την ΚΕΕΛ αναφορικά με τους τομείς όπου κρίνεται ότι υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης/αναθεώρησης υφιστάμενων μέτρων ελέγχου και πρόληψης νοσοκομειακών λοιμώξεων.
- Υποβολή σχετικής Έκθεσης ανά διετία από την ΚΕΕΛ προς την Εθνική Επιτροπή Αντιβιοτικών.

Αρμοδιότητα συντονισμού/υλοποίησης. Μονάδα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Ελέγχου Λοιμωδών Νοσημάτων, Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και Τοπικές Επιτροπές Ελέγχου Νοσοκομειακών Λοιμώξεων.

Συνοπτικό Διάγραμμα
Εθνικής Στρατηγικής

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΩΝ

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗΣ
ΑΝΤΟΧΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΙΑΤΡΟΙ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ,
ΕΠΙΣΤ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΕΛΕΓΧΟΣ
ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΣΤΟΝ
ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΖΩΑ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΙ,
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ,
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ ΧΡΗΣΗΣ
ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΩΝ

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ
ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΩΝ

ΙΑΤΡΟΙ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ,
ΕΠΙΣΤ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΩΝ
ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ
ΖΩΑ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΙ,
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ
ΙΔΡΥΜΑΤΑ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ,
ΕΠΙΣΤ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ,
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΙ,
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

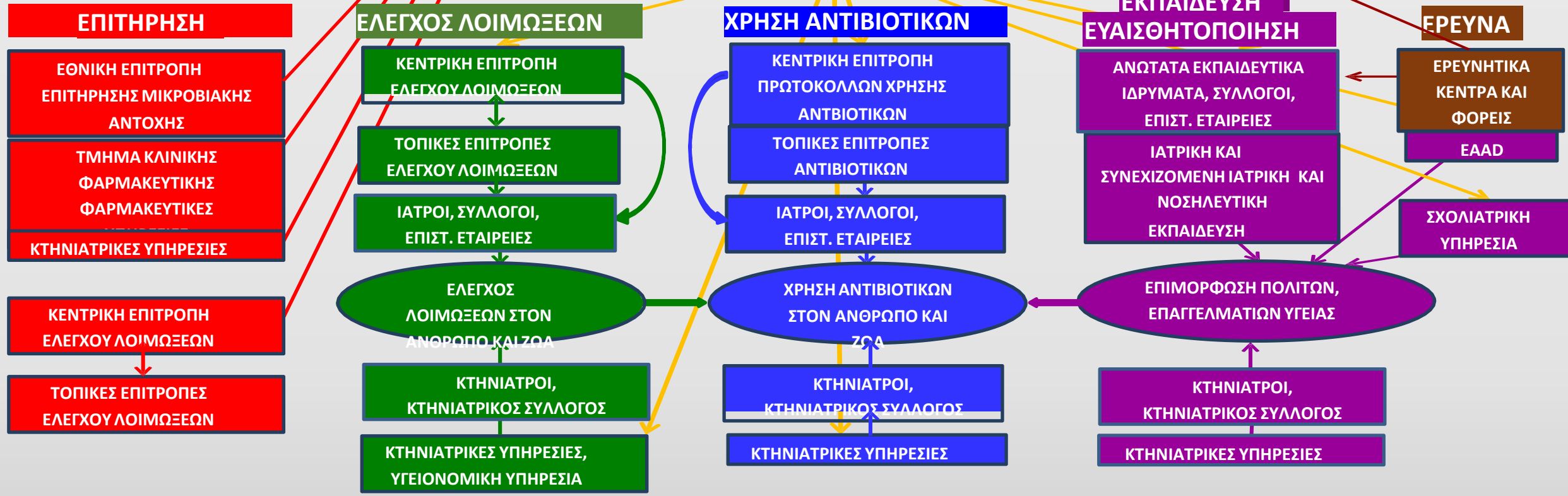
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΡΕΥΝΑ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ
ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ
ΦΟΡΕΙΣ

ΕΑΑΔ

ΣΧΟΛΙΑΤΡΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ





Σας ευχαριστώ !!